

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/15/2015
Identifikačné číslo spisu:	9514100017
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:9514100017.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom 27. apríla 2016 v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci proti obžalovanému X. D. stíhanému za spáchanie zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-1T/4/2014, zo 6. októbra 2015 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného X. D. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný X. D. uznaný vinným zo spáchania zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona a zo spáchania prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovej časti rozsudku špecializovaného trestného súdu.

Za spáchanie týchto trestných činov bol obžalovanému uložený, postupom podľa § 225 ods. 5, § 36 písm. j/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, § 41 ods. 1 a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dva roky.

Špecializovaný trestný súd podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a § 50 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil na skúšobnú dobu tri roky.

Zároveň bola obžalovanému podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložená povinnosť nahradiť poškodenej strane - Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky škodu vo výške 50 104,30 Eur.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tak, že: „V priebehu dokazovania mal súd za preukázané, že obžalovaný X. D. predstieral, že realizáciu stavby vykonávala spoločnosť D., K.. Išlo pritom o spoločnosť, ktorá nemala okrem W. J. žiadnych zamestnancov ani žiadnu stavebnú techniku. Bola zakladaná a po zrealizovaní rekonštrukcie mäsovej výroby zrušená S., právnu

zástupkyňou spoločnosti X. D. - D.. Spoločnosť D., bola založená zakladateľskou listinou 23. júna 2004 a po ukončení tejto jedinej zákazky počnúc dňom 19. decembra 2006 až do výmazu dňa 14. marca 2007 bola zmenená na spoločnosť D., s konateľmi a pre súd preukázateľne bielymi koňmi svedkami T. Z. a U. K.. Súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že spoločnosť D., bola založená po iniciovaní obžalovaným a len na túto príležitosť, a síce úspešne použiť finančné prostriedky z nenávratného finančného príspevku na rekonštrukciu mäsovej výroby

z prostriedkov Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, čo bola podmienka vyplývajúca zo zmluvy. V opačnom prípade by obžalovaný tieto finančné prostriedky nezískal. V tom spočívalo práve vylúčenie týchto finančných prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky obžalovaným X. D.. V skutočnosti mal súd za preukázané, že realizáciu stavby vykonával obžalovaný X. D. sám prostredníctvom vopred dohodnutých remeselníkov. Z výpovedí svedkov Ing. O. Q., X. Q., W. H. a S. K. pre súd vyplynul záver, že pri rekonštrukcii stavby komunikovali výlučne s obžalovaným X. D., on im zadával úlohy a osobu menom W. J. a spoločnosť D., neevidovali. Fakturovanie prác spoločnosti D., a nie spoločnosti X. D. - D. zdôvodnili skutočnosťou, že tak im to bolo povedané. Aj realizácia platieb v hotovosti prebiehala v účtárni spoločnosti X. D. - D. pokladničkou tejto spoločnosti svedkyňou A. J.. Zastupovanie spoločnosti D., v čase jej zániku pred daňovým úradom touto svedkyňou svedčí o riadení tejto spoločnosti obžalovaným X. D.. Potvrdzuje to aj právo obžalovaného X. D. disponovať s peňažným účtom spoločnosti D.. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti súd poukazuje na článok IV odsek 1 písm. b/ Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku číslo XXXX/N. z 18. apríla 2005, z ktorého je zrejmé, že za oprávnené výdavky na schválený projekt (objekt SO-01 Prístavba a rekonštrukcia mäsovej výroby) môžu byť považované len výdavky, ktoré boli vynaložené konečným prijímateľom najskôr v deň podania žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku s výnimkou výdavkov vynaložených pred podaním žiadosti na honoráre pre architektov, projektantov, poradcov, odmeny za realizačné štúdie, patenty a znalecké posudky. V tejto súvislosti mal súd za preukázané, že obžalovaný X. D. pôdohospodársku platobnú agentúru požiadal o poskytnutie nenávratného finančného príspevku dňa 2. novembra 2004. Z listinných dôkazov vyplynulo, že zálohová faktúra č. XXXXX pochádzajúca z účtovníctva spoločnosti D., na nákup stavebného materiálu na stavebný objekt SO-02 Šatňa a hygienická slučka v sume 1 011 500 Sk bola vystavená dňa 1. októbra 2004 (zv. II, č.l. 388). Rovnaká faktúra č. XXXXX predložená spoločnosťou X. D. - D. kontrolnej skupine ministerstva pôdohospodárstva na rovnakú sumu, avšak s predmetom činnosti na objekt SO-01 Mäsovýroba - X. D. -D. bola vystavená dňa 31. októbra 2004 (zv. II č.l. 391). V trestnom spise sa nachádza aj tretia verzia faktúry č. XXXXX, ktorá bola predložená na preplatenie pôdohospodárskej platobnej agentúre na rovnakú sumu 1 011 500 Sk na objekt SO-01 Mäsovýroba - X. D. - D., avšak s dátumom vystavenia 5. novembra 2004, teda tri dni po žiadosti obžalovaného o nenávratný finančný príspevok. Z prezenčnej pečiatky v dolnej časti faktúry vyplýva, že táto faktúra bola daná na preplatenie dňa 31. októbra 2006 (zv. II č.l. 397). Z troch verzií faktúry č. XXXXX vyplýva pre súd jednoznačný záver, že obžalovaný X. D. ako štatutárny zástupca spoločnosti X. D. - D. predložil na preplatenie pôdohospodárskej platobnej agentúre faktúru s dátumom vystavenia 5. novembra 2004, čo bolo v súlade s článkom IV odsek 1 písm. b/ zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Práve existencia troch verzií faktúry č. XXXXX svedčí o vylúčení uvedených finančných prostriedkov obžalovaným, a tým uvedenie do omylu pôdohospodársku platobnú agentúru. Po takomto vyhodnotení dôkazov jednotlivo i v súhrne potom vzal súd za dokázané, že obžalovaný X. D. sa dopustil trestnej činnosti, za ktorú bola na neho podaná obžaloba, v konkrétnom rozsahu a takou mierou zavinenia, ako je to podrobne rozšpecifikované v predchádzajúcich častiach tohto rozsudku. Jeho trestná činnosť mu bola jednoznačne preukázaná najmä výpovedami svedkov Mgr. C. A., Ing. R. K., Ing. K. J., Ing. O. Q., S. K., X. Q. a W. H., výsluchom znalca z odboru stavebnej ekonomiky Ing. Juraja Nagya, PhD., znaleckým posudkom Ústavu stavebnej ekonomiky, s.r.o., Bratislava č. 34/2013, ako aj celým radom listinných dôkazov zažurnalizovaných v trestnom spise, na ktoré súd osobitne poukázal. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynul záver, že obžalovaný X. D. vylákal a v skutočnosti použil nenávratný finančný príspevok v celkovej sume 50 104,30 Eur na z financovania vyradené objekty SO-02 a SO-03 a nie na schválený objekt SO-01 Mäsová výroba, čo vyplýva z faktúr medzi dodávateľom D., a odberateľom X. D. - D. č. XXXXX, č. XXXXX a č. XXXXX, ktoré boli evidované v účtovníctve spoločnosti D., za rok 2004, pričom vo vzťahu k pôdohospodárskej platobnej agentúre len fiktívne

deklaroval, že stavebné práce vykonala spoločnosť D., zastúpená jeho zamestnancom W. J., pričom v skutočnosti tieto práce vykonával v rámci vlastnej réžie a s okruhom jemu profesne blízkych osôb“. K výroku o treste a výroku o náhrade škody špecializovaný trestný súd uviedol: „Po vyhodnotení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj súhrnne, pokiaľ mali význam pre výrok o treste a slúžili v tomto smere na prospech obžalovanému i proti nemu, došiel súd k záveru, vzhľadom na okolnosti prípadu má za to, že použitie trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom na päť rokov až dvanásť rokov podľa § 225 ods. 5 Trestného zákona by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Preto obžalovanému uložil trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestu ustanoveného Trestným zákonom vymeraný obžalovanému X. D. na samej dolnej hranici zákonnej trestnej sadzby, teda trest odňatia slobody na dva roky, ukladaný s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona. Objektívnym vyjadrením zistenej trestnej činnosti a príslušných zákonných hľadísk je teda úhrnný trest odňatia slobody ukladaný obžalovanému podľa § 225 ods. 5, s poukazom na § 36 písm. j/, § 37 písm. h/ a s použitím § 38 ods. 2 a § 41 ods. 1 Trestného zákona. Vzhľadom však na osobu obžalovaného, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil a na okolnosti prípadu, mal súd dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu obžalovaného nepodmienečný výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný. Preto obžalovanému X. D. výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona podmienene odložil. Zároveň potom pri podmienечnom odsúdení podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona súd obžalovanému určil skúšobnú dobu na tri roky, zo zákonom stanovenej výmery jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba začne plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Poškodené Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, včas a zákonom predpísaným spôsobom uplatnilo nárok na náhradu škody od obžalovaného v celkovej výške 50 104,30 Eur. V tejto súvislosti súd zistil, že dôvod tohto nároku zodpovedá zistenému skutkovému stavu a súvisí s trestnou činnosťou obžalovaného. On je priamym páchatelom zodpovedným za spôsobenie škody. Na základe toho potom súd v zmysle § 287 ods. 1 Trestného poriadku obžalovaného zaviazal, aby vzniknutú vyššie uvedenú škodu poškodenému Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky zaplatil. Súd pritom nezistil žiadne dôvody na zníženie alebo dokonca odpustenie náhrady škody“.

Proti rozsudku špecializovaného trestného súdu podal riadne a včas odvolanie obžalovaný. V odvolaní uviedol: „Odvolanie podávam z dôvodu, že som sa žiadnej trestnej činnosti nedopustil a vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že som spáchal skutok, z ktorého som bol uznaný za vinného. Dovoľujem si uviesť, že som od Pôdohospodárskej platobnej agentúry nenávratný finančný príspevok žiadnym podvodným spôsobom nevylákal. V rámci mojej žiadosti som nikoho neuviedol do omylu, ani som v rámci predmetnej žiadosti nepodal akékoľvek nepravdivé údaje. Všetky mnou uvedené skutočnosti ohľadom otázky splnenia podmienok na nenávratný finančný príspevok, boli preverené príslušným úradom a po riadnej kontrole aj schválené, pričom poskytnuté finančné prostriedky som použil na vopred deklarovaný účel. Taktiež generálny dodávateľ stavby, spoločnosť D., vzišiel z riadneho konkurzu ako súťažiteľ s najnižšou ponukou, pričom zdôrazňujem, že žiaden právny predpis nezakazuje, aby generálny dodávateľ stavby vykonával stavbu prostredníctvom subdodávateľov, tak ako v danom prípade. Záverom zdôrazňujem, že z vykonaného dokazovania nevyplýva žiadny relevantný a objektívny dôkaz o tom, že by som nenávratný finančný príspevok podvode vylákal, alebo akýmkoľvek spôsobom uviedol Pôdohospodársku platobnú agentúru do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie nenávratného finančného príspevku. Preto si dovoľujem Najvyšší súd Slovenskej republiky požiadať, aby podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por., zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, zo 6. októbra 2015, sp. zn. PK-1T/4/2014, a podľa § 285 písm. a/ Tr. por. v spojitosti s § 322 ods. 3 Tr. por., ma oslobodil spod obžaloby“. V doplnení odvolania obžalovaný v bodoch I. a II. akademicky rozobral znaky skutkových podstat žalovaných trestných činov a vysvetlil, že jeho konaním nedošlo k naplneniu objektívnej ani subjektívnej stránky trestných činov, pre ktoré je stíhaný. V bode III. vyslovil názor, že napadnutým rozhodnutím bolo porušené jeho ústavné právo na prejednanie veci zákonným sudcom, pretože po rozhodnutí Ústavného súdu PL. ÚS 17/08 a prijatí zákona č. 291/2009 Z. z. Súdna rada Slovenskej republiky nerozhodla o pridelení, dočasnom pridelení alebo preložení sudcov na špecializovaný trestný súd. Preto „Vzhľadom na skutočnosť, že zákonom č. 291/2009 Z. z. bol zriadený nový súdny orgán - Špecializovaný trestný súd, je v zmysle článku 141a ods. 4 písm. a), b) ústavy a v

zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 385/2000 nevyhnutné, aby sudcovia tohto nového súdneho orgánu boli na výkon svojej funkcie pridelení súdnou radou. Vzhľadom na skutočnosť, že Súdna rada k dnešnému dňu nerozhodla o pridelení, dočasnom pridelení alebo preložení predsedu senátu a členov senátu v mojej trestnej veci na Špecializovaný trestný súd, títo nespĺňajú ústavný nárok zákonného sudcu, čím došlo k porušeniu môjho ústavného práva na prejednanie veci zákonným sudcom v zmysle článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“ V závere doplnenia odvolania navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok a: „podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku v spojitosti s § 325 Trestného poriadku vrátil vec zákonnému sudcovi na nové prejednanie a rozhodnutie, alternatívne, v prípade neakceptovania dôvodov odvolania podľa § 322 ods. 2 Trestného poriadku v spojitosti s § 285 písm. b) Trestného poriadku ma oslobodil spod obžaloby.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného X. D. nie je dôvodné.

Najvyšší súd konštatuje, že špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, najmä zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7 Trestného poriadku, práva na obhajobu - § 2 ods. 9 Trestného poriadku, náležitého zistenia skutkového stavu veci - § 2 ods. 10 Trestného poriadku, voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Trestného poriadku i rovnosti strán (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Súd prvého stupňa teda dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Špecializovaný trestný súd v konaní postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku). Starostlivo objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku). V odôvodnení napadnutého rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané, a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a tiež akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov. Pokiaľ súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, odvolací súd nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že by prípadne sám na základe svojho presvedčenia hodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu chybu v zmysle zákonných ustanovení. V prejednávanej veci odvolací súd nezistil žiadne relevantné dôvody na to, aby zabezpečené a riadne vykonané dôkazy hodnotil s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom, ako dôkazy hodnotil súd prvého stupňa.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia špecializovaného trestného súdu, najvyšší súd nemá žiadne pochybnosti o tom, že stíhaný skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný X. D.. V tomto smere špecializovaný trestný súd vyčerpávajúco a presvedčivo v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil, na základe akých dôkazov a zistení z nich vyplývajúcich dospel k záveru o jeho vine. Na takomto základe potom špecializovaný trestný súd vyvodil z dôkazov o podstate stíhaných trestných činov zistenia, ktoré sú správne.

Odvolací súd sa stotožnil s vyhodnotením dôkaznej situácie tak, ako to učinil súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku. Najvyšší súd poznamenáva, že súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní vyhodnotil vykonané dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach ako aj v celom ich súhrne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, ktorému hodnoteniu z hľadiska pravidiel tak, ako sú uvedené v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno nič vytknúť. Hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa neodporuje základným princípom logického myslenia. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, nemôže sama o sebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov

vyslovených súdom prvého stupňa. Tu najvyšší súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne právo strany konania, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/2008, II. ÚS 197/2007, II. ÚS 78/2005, V. ÚS 252/2004).

Právna kvalifikácia stíhaného skutku ako zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona a prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona aj podľa názoru najvyššieho súdu zodpovedá správnym úvahám súdu prvého stupňa v tomto smere a všetkým zákonným predpokladom na posúdenie prejednávaneho skutku práve podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení, pretože aj najvyšší súd zistil (konaním obžalovaného, ktoré je predmetom tohto trestného stíhania) naplnenie všetkých znakov skutkových podstat uvedených trestných činov.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie otázky, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, ktoré ostali sporné, alebo ktoré sú nevyhnuté na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, preskúmaného v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvorí jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Treba však dodať, že pokiaľ obžalovaný v odvolaní argumentoval tým, že: „Žiadny právny predpis nezakazuje, aby generálny dodávateľ stavby vykonával stavbu prostredníctvom subdodávateľov tak, ako v danom prípade“, bolo by potrebné s odvolateľom súhlasiť, ak by takéto tvrdenie bolo pravdivé, čo ale nie je. Z vykonaných dôkazov, ktoré špecializovaný trestný súd dôsledne analyzoval (str. 22 až 25 rozsudku) a správne vyhodnotil (viď vyššie v tomto uznesení) vyplýva, že obhajobné tvrdenia obžalovaného sú neudržateľné. Najvyšší súd si v celom rozsahu osvojil právne i skutkové závery špecializovaného trestného súdu v odôvodnení, a preto ich opätovný rozbor nepovažuje za nevyhnutý a na, v napadnutom rozsudku uvedené závery, odkazuje.

Pokiaľ obžalovaný namietal porušenie jeho práva na zákonného sudcu, pretože súdna rada doposiaľ nerozhodla o pridelení, dočasnom pridelení alebo preložení predsedu senátu a členov senátu na Špecializovaný trestný súd k tomu najvyšší súd poznamenáva, že s právnou argumentáciou odvolateľa sa nestotožnil z nasledovných dôvodov:

Z prechodných ustanovení k úpravám účinným dňom vyhlásenia nálezu ÚS SR PL. ÚS 17/08 z 20. 5. 2009 (Čl. II, § 567f z. č. 291/2009 Z. z.) vyplýva, že: „Vo veciach, ktoré patria do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona je príslušný Špecializovaný trestný súd, ak ďalej nie je uvedené inak.“ Z prechodných ustanovení k úpravám účinným dňom vyhlásenia nálezu ÚS SR PL. ÚS 17/08 z 20. 5. 2009 (Čl. XII, § 18i z. č. 291/2009 Z. z.) vyplýva, že: „Výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane prechodu správy majetku štátu, práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných obdobných vzťahov sudcu a práv a povinností z osobných vzťahov sudcu k štátu prechádza dňom vyhlásenia nálezu ÚS SR PL. ÚS 17/08 z 20. 5. 2009 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky zo Špeciálneho súdu na Špecializovaný trestný súd.“

Z povahy veci a z uvedených ustanovení vyplýva, že zákonodarca pri zriadení špecializovaného trestného súdu zabezpečil kontinuitu nielen v rozhodovacej činnosti špeciálneho a následne špecializovaného trestného súdu ale aj vo výkone súdnictva ako takého bez zásahu do personálnych záležitostí toho súdu, v dôsledku čoho sa sudcovia špeciálneho súdu automaticky (Čl. XII, § 18i z. č.

291/2009 Z. z.) stali sudcami špecializovaného trestného súdu bez potreby rozhodnutia súdnej rady o ich pridelení, dočasnom pridelení či preložení. V posudzovanej veci prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal obžalobu na špecializovanom trestnom súde, a preto príslušný senát tohto súdu bol a je povinný vo veci konať ako „zákonný senát.“

V súvislosti s výrokom o treste napadnutého rozsudku najvyšší súd poznamenáva, že súd prvého stupňa uložil obžalovanému trest, ktorý zodpovedá všetkým pravidlám dôležitým pri ukladaní trestu.

Medzi ne v prvom rade patrí ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatelovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada „nulla poena sine lege sine crimine sine iudicio“. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatela trestného činu (zásad personálnosti trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovne pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú v zásade súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného na to, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatela trestného činu ako i na ostatných členov spoločnosti.

Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne hodnotenie páchatela a jeho činu, ale tak právne ako aj etické.

Ďalším ustanovením, ktoré musí súd aplikovať pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu je § 34 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Výmerou trestu sa rozumie nie len určenie trestu v rámci sadzby tam, kde je trest takto kvantifikovaný, ale aj určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, ak je toto určenie vyhradené súdu (napr. určenie druhu a rozsahu zakázanej činnosti, rozsahom majetku, ktorý prepadá v prospech štátu, určením podmienok obmedzení pri treste

zákazu pobytu pri podmiennečnom odsúdení). Práve rozpätie zákonom stanovenej trestnej sadzby pri určitých trestoch umožňuje a zároveň ukladá súdu povinnosť individualizovať ukladaný trest. Súd je povinný vo výmere uloženého trestu zohľadniť všetky okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4 , ods. 5 Trestného zákona.

Osobu páchatel'a treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach v rámci hodnotenia osoby páchatel'a. Nemožno obísť ani možnosť jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t.j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitostí so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (RT 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uložením trestu poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Pri ukladaní trestov treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy.

Špecializovaný trestný súd postupoval v súlade s vyššie uvedenými zásadami ukladania trestov, keď obžalovanému uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dva roky, pričom výkon tohto trestu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu tri roky. S ohľadom na všetky skutkové i právne okolnosti prípadu zohľadniac aj osobu obžalovaného, možno konštatovať, že „len“ podmiennečný trest odňatia slobody uložený obžalovanému X. D. splní svoj účel ako z hľadiska generálnej, tak i individuálnej prevencie trestu, pričom uložený trest považuje najvyšší súd za spravodlivý obraz potrieb a účelu trestu. Možno totižto predpokladať, že zo strany obžalovaného išlo len o výnimočné vybočenie z medzí zákona a že do budúcnosti si zoberie z uloženého trestu také ponaučenie, ktoré zabezpečí, aby už navždy rešpektoval nielen zákonné ale i morálne pravidlá tejto spoločnosti. Preto považuje najvyšší súd uložený trest za súladný so zákonom.

So zreteľom na vyššie uvedené a k tomu, že súd prvého stupňa nepochybil ani vo výroku o náhrade škody (viď relevantnú vysvetľujúcu právnu argumentáciu špecializovaného trestného súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku) rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.